

Informacja z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Dąbrowa Białostocka za 2012 rok.

I. Wstęp

Nadużywanie wszelkiego rodzaju używek stanowi jedno z najpoważniejszych zagrożeń zdrowotnych, a jego skutki sięgają głęboko do różnych sfer życia, będąc przyczyną wielu problemów rodzinnych. Szkody zdrowotne wywołane uzależnieniami nie ograniczają się do szkód występujących u osób chorych, lecz dotyczą także członków ich rodzin. Często rodziny osób uzależnionych żyją w stanie ciągłego stresu, co staje się przyczyną wystąpienia u nich stałych zaburzeń, określanymi mianem współuzależnienia.

Polski model rozwiązywania problemów związanych z patologiami społecznymi – alkoholizmem, narkomanią, przemocą domową zakłada, że większość kompetencji i środków finansowych związanych z rozwiązywaniem problemów w omawianej sferze, jest zlokalizowana na poziomie samorządów gmin, które z mocy np. ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi czy ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, uzyskały kompetencje do rozwiązywania problemów w społecznościach lokalnych.

Szkody zdrowotne, społeczne i ekonomiczne wynikające z nadużywania alkoholu są przedmiotem szczególnej uwagi w naszej gminie. Zgodnie z Ustawą z dnia 26 października 1982 roku o Wychowaniu w Trzeźwości i Przeciwdziałaniu Alkoholizmowi profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych należy do zadań własnych gminy, a podstawą zdecentralizowanego systemu jest program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, który zgodnie z art. 4 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi jest uchwalany corocznie przez Radę Gminy i finansowany ze środków własnych gminy pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. W 2012 roku były to środki w kwocie **176.041,10 zł**.

Program którego niniejsze sprawozdanie dotyczy został uchwalony Uchwałą Rady Miejskiej w Dąbrowie Białostockiej Nr XIV/93/11 z dnia 28 grudnia 2011 roku.

Organem inicjującym zadania Gminnego Programu jest Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dąbrowie Białostockiej powołana przez Burmistrza Dąbrowy Białostockiej Zarządzeniem Nr 4/08 z dnia 16 stycznia 2008 roku.

Głównymi celami programu było stawianie takich celów jak:

Cele strategiczne:

1. Zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych oraz ich zmniejszenie,
2. Zwiększenie skutków rehabilitacji osób uzależnionych i współuzależnionych,
3. Zwiększenie świadomości społecznej motywującej do leczenia,
4. Objęcie pomocą większej liczby osób uzależnionych od alkoholu,
5. Zmniejszenie poczucia bezradności w poszukiwaniu pomocy.

Cele operacyjne

1. Ograniczenie spożycia napojów alkoholowych,
2. Zmiana zachowań i postaw mieszkańców w sytuacjach związanych z alkoholem,
3. Wdrożenie skutecznych form profilaktyki kierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży,
4. Zwiększenie skuteczności i dostępności terapii w zakresie nowoczesnych strategii i metod rozwiązywania problemów alkoholowych.

II. Sprawozdanie merytoryczne.

W realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych brały udział następujące jednostki działające na terenie tutejszej Gminy:

1. Urząd Miejski w Dąbrowie Białostockiej
2. Komisariat Policji
3. Poradnia Leczenia Uzależnień przy ZOZ Dąbrowa Białostocka
4. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna
5. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
6. Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury
7. Klub sportowy DĄB
8. Szkoły

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych odbyła 9 posiedzeń na których to rozpatrywała :

1. Wnioski o leczenie odwykowe.
2. Opiniowała wnioski o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych co do zgodności z Uchwałą Rady Miejskiej w Dąbrowie Białostockiej Nr IV/29/2003 z dnia 11 lutego 2003 zmienioną Uchwałą Nr XVII/133/08 z dnia 23 września 2008r. w sprawie ustalenia liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży jak i w miejscu sprzedaży oraz ustalenia zasad usytuowania miejsc sprzedaży, sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie gminy Dąbrowa Białostocka.

Komisja rozpatrzyła 56 wniosków dotyczących leczenia odwykowego i przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywuujące z osobami uzależnionymi.

Wnioski o leczenie odwykowe rozpatrywane na wniosek:

- Komisariatu Policji, a szczególnie po interwencji domowej,
- Prokuratury,
- Zespołu Interdyscyplinarnego oraz MOPS-u w Dąbrowie Białostockiej,
- Osób współuzależnionych.

Komisja na posiedzeniach podjęła następujące czynności:

- w 3 przypadkach wystąpiła z wnioskiem do Sądu Rejonowego w Sokółce o zobowiązanie osoby uzależnionej od alkoholu do poddania się leczeniu odwykowemu w zakładzie zamkniętym;
- w 14 przypadkach umorzyła postępowanie ze względu na dobrowolne zobowiązanie osób uzależnionych o całkowitym zaprzestaniu nadużywania alkoholu;
- w 27 przypadkach zawiesiła postępowanie;
- w 12 przypadkach skierowała na terapię odwykową w Poradni Leczenia Uzależnień w Dąbrowie Białostockiej.

Komisja wydała łącznie 8 opinii w sprawie lokalizacji punktów sprzedaży. W/w opinie obejmowały:

- 1 opinia dot. wydania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych do 4,5 % alkoholu oraz piwa i pow. 4,5 % do 18 % alkoholu (z wyjątkiem piwa) do spożycia poza miejscem sprzedaży,
- 2 opinie pozytywne dot. wydania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych : do 4,5 % alkoholu oraz piwa; pow. 4,5 % do 18 % alkoholu (z wyjątkiem piwa) oraz powyżej 18 % alkoholu do spożycia poza miejscem sprzedaży,
- 2 opinie negatywne dot. wydania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych: pow. 4,5% do 18 % alkoholu (z wyjątkiem piwa) oraz powyżej 18 % alkoholu do spożycia poza miejscem sprzedaży,
- 3 opinie pozytywne w sprawie zezwoleń jednorazowych na sprzedaż napojów alkoholowych podczas imprez plenerowych.

Ponadto Komisja wydała 3 negatywne opinie w sprawie zwiększenia liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5 % alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży.

Działania Komisariatu Policji w Dąbrowie Białostockiej w zakresie przeciwdziałania zjawiskom patologicznym wśród dzieci i młodzieży, a także ich rodziców prowadzone były w trzech płaszczyznach:

- Działania profilaktyczno-edukacyjne;
- Prewencji kontroli miejsc zagrożonych;
- Czynności operacyjno-procesowych.

Zadania profilaktyczno-edukacyjne realizowali przede wszystkim dzielnicowi. Głównym zadaniem było przeprowadzanie spotkań środowiskowych, przede wszystkim w szkołach, w trakcie których poruszane były problemy alkoholizmu i narkomanii. Jednym z celów było zapewnienie współdziałania ze strony szkół, innych zainteresowanych instytucji i rodziców oraz większa aktywność w zwalczaniu zjawisk patologicznych. Kontrolą prewencyjną ze strony służb patrolowych objęte były przede wszystkim lokale gastronomiczno-rozrywkowe, rejony szkół i obiektów komunikacji publicznej oraz miejsca dyskotek, w sezonie letnim-miejsca wypoczynku. Spostrzeżenia z tych służb zainicjowały działania profilaktyczne w indywidualnych sprawach nieletnich. Ważnym elementem działań anty-patologicznych były kontrole miejsc sprzedaży alkoholu mające zapobiegać podawaniu alkoholu nieletnim.

W 2012 roku na terenie miasta i gminy stwierdzono 131 przestępstw z czego 55 zostało popełnione przez osoby będące w stanie nietrzeźwości i po spożyciu alkoholu, ujawniono również 164 wykroczeń skutkujących skierowaniem wniosków o ukaranie do Sądu Rejonowego, popełnionych przez osoby będące w stanie nietrzeźwości i po spożyciu alkoholu.

Policjanci KP w Dąbrowie Białostockiej przeprowadzili łącznie 1235 interwencji, w tym:

- domowe- 249
- publiczne – 54
- inne -683

Ponadto zatrzymano 63 osoby celem umieszczenia w Izbie Wytrzeźwień, lub Pomieszczeniach dla osób zatrzymanych w KPP Sokółka do wytrzeźwienia, oraz skierowano 35 wniosków do GKRPA o zmotywowanie osób nadużywających alkoholu do podjęcia leczenia odwykowego.

W zakresie ograniczenia nielegalnego handlu alkoholem i papierosami podstawową formą działania była w miarę możliwości systematyczna obecność służb prewencyjnych w

miejscach gdzie były one dystrybuowane. Służbom patrolowym była zalecana również kontrola pojazdów obcokrajowców pod kątem min. ujawniania przemytu alkoholu i papierosów. Procesowo realizowano sprawy związane z wprowadzaniem do obrotu alkoholu i papierosów z przemytu. Innym kierunkiem działań było ograniczanie sprzedaży alkoholu w tzw. „melinach”. Ustalono 3 sprawców sprzedaży towarów bez polskich znaków akcyzy.

Poradnia Leczenia Uzależnień mieszcząca się w Dąbrowie Białostockiej przy ul. Skłodowskiej 15, udziela informacji o :

- programie terapeutycznym dla osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych i DDA (Dorosłe Dzieci Alkoholików)
- działalności grupy wsparcia AA i jej spełniającej funkcji dla osób uzależnionych
- działalności grupy AL.-Anon dla osób współuzależnionych
- działalności Gminnej komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- możliwości uzyskania porad prawnych
- możliwości z korzystania z pomocy socjalnej

W 2012 roku zarejestrowano 141 pacjentów uzależnionych od alkoholu w tym:

- 44 leczonych po raz pierwszy
- 117 zobowiązani do leczenia odwykowego
- 20 zgłosiło się dobrowolnie
- 6 skierowanych z medycyny pracy
- 12 osób współuzależnionych

Udzielono 93 porad lekarskich, 402 porad indywidualnych, 94 osób wzięło udział w terapii grupowej oraz wystawiono 12 skierowań na leczenie odwykowe stacjonarne oraz 15 wniosków o zmianę sposobu leczenia.

Poradnia Odwykowa współpracuje z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, pedagogiem szkolnym, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, kuratorami społecznymi i sądowymi, Państwową Agencją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Warszawie, Wojewódzkim Ośrodkiem Terapii Uzależnień w Łomży.

Poradnia prowadzi dokładny rejestr wszystkich pacjentów, kontrole i nadzór leczenia, działalność oświatowo- zdrowotną, terapie indywidualną i grupową dla osób uzależnionych i współuzależnionych, oraz program psychokorekcyjny dla kierowców.

W Poradni Psychologiczno Pedagogicznej mieszczącej się w Dąbrowie Białostockiej działania profilaktyczne realizowane były poprzez różnego rodzaju zajęcia warsztatowe jednorazowe i cykliczne, pogadanki, prelekcje, wykłady, zajęcia indywidualne.

Działania te realizowano w następujących zakresach tematycznych:

- interwencja kryzysowa:
 - warsztaty psychoedukacyjne dla uczniów szkół gimnazjalnych „Dlaczego dorastanie boli?”,
- profilaktyka przemocy i agresji:
 - zajęcia warsztatowe dla rodziców uczniów szkół podstawowych "Przemoc w rodzinie",
 - zajęcia warsztatowe „trening zastępowania agresji” –uczniowie kl. V-VI szkół podstawowych,
- profilaktyka zachowań niepożądanych, promowanie zdrowego stylu życia:
 - zajęcia psychoedukacyjne „Ja i inni”- uczniowie szkół podstawowych,
 - zajęcia warsztatowe „Bądź sobą bez nałogów”- uczniowie szkół ponad gimnazjalnych
 - zajęcia adaptacyjno –integracyjne dla uczniów szkół ponad gimnazjalnych,
 - indywidualne cykliczne spotkania psychologa poradni z 4 uczniami szkoły podstawowej oraz 5 uczniami gimnazjum- zagrożenie uzależnieniem, absencja szkolna.

Ponadto inicjowanie różnych działań pracy wychowawczej w środowisku szkolnym i pozaszkolnym dzieci i młodzieży, pracy profilaktycznej w zakresie uzależnień i innych zagrożeń we współpracy z instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny oraz pedagogizacja rodziców w zakresie wychowania tj. radzenia sobie w sytuacjach konfliktowych i innych.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej mieszczący się w Dąbrowie Białostockiej w czasie przeprowadzania wywiadów środowiskowych w 2012 roku ustalono potrzebę objęcia pomocą 27 rodzin (liczba osób w rodzinach - 42) z problemem alkoholowym.

Udzielono pomocy w formie:

- zasiłków okresowych dla 20 rodzin na kwotę: 50.292,02zł (w okresie I – XII),
- zasiłków celowych dla 18 rodzin na kwotę: 9.150,00zł (w okresie I – XII),
- zasiłków stałych dla 8 rodzin na kwotę: 27.972,84zł (w okresie I – XII),
- opłacenia kosztów jednego posiłku dziennie dla dzieci i młodzieży w okresie nauki w szkole dla 3 rodzin (8 uczniów okresie I – XII),
- zasiłków celowych w ramach Rządowego Programu „Posiłek dla potrzebujących” dla 6 rodzin na kwotę 5.865,00zł (w okresie I – XII),
- żywności (cukier, groszek z marchewka, ryż, mąka, dżem, klopsiki, herbatniki, płatki kukurydziane, makaron, olej, mielonki, mleko UHT, kasza gryczana) dla 27 rodzin.

Ponadto w 2012 roku na rzecz rodzin z problemem alkoholowym świadczone było:

1. poradnictwo specjalistyczne:

- porady prawne,
- sporządzanie pozwów o ustalenie alimentów,
- sporządzanie pozwów o separację

2. praca socjalna:

- pomoc przy regulowaniu należności za rachunki
- pomoc przy dokonywaniu zakupów
- pomoc w załatwianiu spraw urzędowych
- pomoc w wyrobieniu dokumentu tożsamości
- pomoc w załatwieniu pobytu i dotarcia do szpitala,
- współpraca z PUP w Dąbrowie Białostockiej w celu ujęcia w ewidencji osób bezrobotnych,
- współpraca z pedagogiem szkolnym, dyrektorami szkół, kuratorami społecznymi i kuratorem zawodowym Sądu Rejonowego w Sokółce, dzielnicowymi KP w Dąbrowie Białostockiej na rzecz poprawy społecznego funkcjonowania w/w rodzin,
- pozyskiwanie pomocy rzeczowej ze środowiska lokalnego na rzecz rodzin z problemem Alkoholowym.

Miejsko – Gminny Ośrodek Kultury w Dąbrowie Białostockiej realizował w 2012 roku we własnym zakresie lub wspólnie z innymi instytucjami (szkołami, parafiami, MOPS, Świetlicą Terapii Rehabilitacyjnej, Olimpiadami Specjalnymi Polska, Stowarzyszeniem Dąbrowskim, Ludowym Klubem Sportowym „Dąb”, Klubem Sportowym „Szcypiorniak”, I Dąbrowską Drużyną Harcerską „Gladius”, Stowarzyszeniem Lokalnym SALOS, Salezjańskim Ośrodkiem Szkolno-Wychowawczym w Różanymstoku) programy i imprezy profilaktyczne. Dzięki wsparciu finansowemu Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zorganizowano imprezy skierowane do dzieci i młodzieży z terenu naszej gminy. Były to festyny, warsztaty, konkursy i imprezy sportowo-profilaktyczne.

21.01.2012 – choinka dla dzieci z rodzin dotkniętych alkoholizmem – podsumowanie akcji „I Ty możesz zostać św. Mikołajem”. W trakcie imprezy prezentowany był spektakl profilaktyczny „Królowa Śniegu”. Udział wzięło 220 dzieci.

23.01. – 5.02.2012 – Ferie zimowe 2012 – wspólnie z LKS „Dąb” i SL „SALOS”. Udział ok. 300 dzieci i młodzieży z terenu miasta i gminy.

28.01.2012 – choinka dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej – wspólnie ze Stowarzyszeniem na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Radość Życia”. Udział ok. 30 osób.

18.03.2012 – Impreza profilaktyczno-sportowa „Kto w piłkę gra, zdrow na sto dwa”. Udział ok. 100 osób

23-25.03.2012 – Impreza profilaktyczna „Harcerz jest czysty w myśli, mowie i uczynkach; nie pali tytoniu i nie pije napojowo alkoholowych” wspólnie z I DDH „Gladius”

10.05.2012 - Impreza profilaktyczno -sportowo-integracyjna „Spor uczy tolerancji oraz jest sposobem na zdrowie i miłe spędzenie wolnego czasu” zorganizowana wspólnie z Olimpiadami Specjalnymi Polska – Podlasie dla osób niepełnosprawnych . Udział ok. 150 osób.

22-26.05.2012 – Festiwal Młodzieży bez Granic – wspólnie z Salezjańskim Ośrodkiem Szkolno-Wychowawczym w Różanymstoku. Udział ok. 150 osób.

1.06.2012 – Profilaktyczny Dzień Dziecka – wspólnie ze szkołami gminy Dąbrowa Białostocka. Udział ok. 600 dzieci.

19.06.2012 – Impreza profilaktyczno-rekreacyjna „Turniej o Laur Jasionowskiego Wiatraka” wspólnie ze Stowarzyszeniem Dąbrowskim oraz szkołami gimnazjalnymi. Udział ok. 200 uczniów.

25.06.2012 - impreza profilaktyczno-sportowa „Sport i rekreacja alternatywą dla nałogów” wspólnie z LKS „Dąb”. Udział ponad 80 osób.

6.09.2012 – Impreza profilaktyczno-rekreacyjna „12-Godzinna Dąbrowska Sztafeta Trzeźwości”. Udział ponad 420 osób

4.10.2012 – Impreza profilaktyczno-sportowa „Piłka ręczna alternatywą dla nałogów” organizowana wspólnie z KS „Szczypiorniak”. Udział ok. 50 zawodników.

12.10.2012 – Impreza muzyczno-antynarkotykowa „Muzyczne dialogi zwalczają nałogi”. Spektakl „Alkohol, narkotyki nie są lepsze od muzyki”. Udział ok. 100 osób.

12-30.11.2012 - Cykl imprez sportowo-profilaktycznych pod hasłem „Sport jako alternatywa dla nałogów” organizowany wspólnie z LKS „Dąb”. Udział ok. 80 osób.

7.12.2012 – Impreza profilaktyczno-sportowa „Profilaktyczne Mikołajki” dla dzieci ze szkół podstawowych gminy Dąbrowa Białostocka. Udział ok. 100 dzieci.

23.12.2012 – Impreza profilaktyczno-sportowa „Profilaktyczny Turniej Świąteczny” dla młodzieży i osób dorosłych z terenu gminy Dąbrowa Białostocka oraz gmin ościennych udział ponad 100 osób.

Klub sportowy DĄB z dotacji z zakresu zagospodarowania wolnego czasu dzieci i młodzieży z uwzględnieniem profilaktyki uzależnień zorganizował 6 imprez o charakterze profilaktyczno-sportowym, 4 wycieczki krajoznawcze oraz 2 występy artystyczne o charakterze profilaktycznym.

Uczestnicy projektu podczas wyjazdów brali udział w szeroko pojętej profilaktyce na temat szkodliwości nałogów: udział w konkursach, quizach oraz pogadankach na temat szkodliwości palenia, picia alkoholu i szkodliwości narkotyków. Uczyli się wzajemnych relacji między sobą, zachowań w miejscach publicznych oraz współdziałania w grupie.

W Zespole Szkół Samorządowych w Dąbrowie Białostockiej działalność profilaktyczna opiera się na Szkolnym Programie Profilaktycznym uchwalonym przez Radę Pedagogiczną.

W Szkole Podstawowej uczniowie zgodnie z planem zapoznają się z tematyką dotyczącą zagrożeń wynikających z sięgania po środki uzależniające, uczą się jak radzić sobie z agresją i stresem, gdzie szukać pomocy, gdy w domu dzieje się źle, jak się bawić i

odpoczywać bez sięgania po środki psychoaktywne. W 2012 r. do treści programowych Szkolnego Programu Profilaktyki włączono również tematy związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

W styczniu 2012 roku w ramach propagowania zdrowego trybu spędzania wolnego czasu dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych m.in. dotkniętych problemem alkoholizmu i zaniedbania, szkoła zorganizowała w czasie ferii zimowych dwa wyjazdy: na basen w Augustowie (24 stycznia 2012r.- 57 uczniów) oraz wyjazd do kina Iskra w Augustowie na film „Kot w butach”(26.01.2013r.)

Zorganizowane zostały 3 spektakle profilaktyczne:

- 06.03.2012r. spektakl „Zakazany owoc” dla klas IV-VI w wykonaniu Centrum profilaktyki i Reedukacji Atelier z Krakowa
- 14.12.2012r. spektakl „ Rety bomba! Królowa Filipinka uciekła” dla klas O-III oraz „Trochę cierpliwości koleżko” dla klas IV-VI

Dnia 06.03.2012r. odbyła się również rada szkoleniowa dla nauczycieli „Jak być nauczycielem XXI wieku? czyli jak pracować z agresywnym nastolatkiem” zorganizowana przez Centrum Profilaktyki i Reedukacji Atelier z Krakowa.

20 grudnia 2012r. uczniowie ze świetlic środowiskowych uczestniczyli w samodzielnie przygotowanej wigilii.

Na terenie szkoły realizowane są następujące programy profilaktyczne: „Trzymaj formę”, „Mleko z klasą” „, Owoce w szkole”, „Znajdź właściwe rozwiązanie” „Nie pal przy mnie, proszę”, „Czyste powietrze wokół nas”, „Wolność oddechu” „, Radosny uśmiech, radosna przyszłość”.

Prowadzone były również warsztaty z przeciwdziałania przemocy i agresji w ramach programu społecznego „Szkoła bez przemocy” propagującego dobre praktyki w szkołach dotyczące niwelowania zjawiska przemocy oraz zachowania w sytuacjach trudnych.

Zorganizowane zostało również spotkanie z funkcjonariuszami Komisariatu Policji w Dąbrowie Białostockiej, którego tematem była odpowiedzialność prawna nieletnich, w którym uczestniczyły klasy VI.

W Gimnazjum im Armii Krajowej w roku 2012 działalność dotycząca problemów alkoholowych i narkomanii obejmowała między innymi następujące zagadnienia:

- spektakle profilaktyczne,
- spotkania z policjantami,
- działalność świetlicy środowiskowej,
- wyjazdy młodzieży na wycieczki z programami profilaktycznymi,
- turnieje wiedzy,
- gazetki i wystawki tematyczno – profilaktyczne,
- konkursy wiedzy z zakresu postaw prozdrowotnych,
- zajęcia z tejsze problematyki realizowane w klasach,
- szkoleniowe rady pedagogiczne,
- szkolenia nauczycieli w zakresie profilaktyki,
- zajęcia socjoterapeutyczne.

W ramach tejsze działalności w roku 2012 ze środków Gminnej Komisji zostały wystawione trzy spektakle: „Ławka” (06.03.2012r.), który obejrżeli uczniowie klas I. Tematyka spektaklu dotyczyła problemów młodych ludzi związanych ze szkołą, kłopotów z rodzicami, trudnej sytuacji w domu. Młodzież nie potrafi sobie z tym poradzić, więc często sięga po używki. Bezpośrednio po spektaklu miała miejsce pogadanka na temat problematyki uzależnień. Drugi spektakl profilaktyczny pod tytułem „Retrospekcja”, który odbył się 06.03.2012r., był skierowany do młodzieży z klas III. Tematyka dotyczyła problemu sięgania przez młodzież po alkohol, narkotyki w tym w szczególności dopalacze oraz wchodzenie w dorosłość. Trzeci spektakl to „Trochę cierpliwości koleżanko” (14.12.2012r.), poruszał

tematykę uzależnień od alkoholu oraz problem tolerancji wśród młodzieży z wyraźnym hasłem „stop przemocy”. To przedstawienie obejrżeli uczniowie klasy II gimnazjum.

W 2012 roku z możliwości uczestniczenia w zajęciach Świetlicy Środowiskowej działającej przy szkole skorzystało w sumie 16 uczniów pochodzących z rodzin dysfunkcyjnych. W trakcie zajęć świetlicowych, oprócz systematycznej pomocy w odrabianiu lekcji, prowadzone były zajęcia plastyczne, muzyczne i sportowe. Organizowane były również zajęcia praktyczne, na których dzieci uczyły się różnych umiejętności niezbędnych do radzenia sobie w trudnych domowych i życiowych sytuacjach, jak np. rozwiązywanie konfliktów, rozładowywanie emocji, unikanie sytuacji konfliktowych, radzenie sobie ze stresem itp. Młodzież uczestniczyła również w spotkaniu oplatkowym (20.12.2012r.), na którym to dzieci pochodzące z rodzin dysfunkcyjnych miały możliwość przeżycia tradycyjnej wigilii. Zrealizowano także projekt z zakresu profilaktyki uzależnień od środków odurzających, w ramach, którego przeprowadzono min. konkursy profilaktyczne z nagrodami zakupionymi z funduszy GKRPA i zakupiono sprzęt sportowy na potrzeby świetlicy

Dnia 06.03.2012r. odbyło się szkolenie dla nauczycieli w formie warsztatowej pt.: „Jak być Nauczycielem XXI wieku? Czyli jak pracować z agresywnym nastolatkiem”, zrealizowany został przez grupę aktorów i psychologa z Centrum Profilaktyki i Reedukacji „Atelier” z Krakowa.

W ramach przeciwdziałania patologiom, wspierani przez fundusz miejscowej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, na wycieczki i obozy sportowe wysłano część uczniów potrzebujących takiej formy wsparcia. Wyjazdy te były jednym z elementów Szkolnego Programu Profilaktycznego. Były to między innymi:

- wycieczka krajoznawczo – profilaktyczna w Tatry (30.05.2012r – 02.06.2012r.), na której oprócz zwiedzania zabytków, spacerów po atrakcyjnych miejscach, pieszych trasach turystycznych po górach, przeprowadzono zajęcia z zakresu profilaktyki uzależnień. Dofinansowanie GKRPA otrzymało 7 uczniów, a ponadto dla wszystkich uczestników wycieczki zakupiono bilety wstępu do muzeum i na szlaki turystyczne (30 osób).

- wycieczka do Sandomierza i w Góry Świętokrzyskie (13 – 15.06.2012r.). W trakcie wyjazdu realizowany był szkolny program profilaktyczny „Szkoła dobrego wyboru”, czyli „Uzależnienie – jak go uniknąć?” w formie pogadanki i dyskusji na temat uzależnień, jakie dotyczą naszego środowiska. Dofinansowanie z GKRPA otrzymało 7 uczniów z rodzin z problemem alkoholowym za zajęcie czołowych miejsc w szkolnym konkursie z zakresu profilaktyki uzależnień.

- dnia 10.11.2012r. w ZSS Gimnazjum w Dąbrowie Białostockiej w ramach profilaktyki przeciwko uzależnieniom i nałogom został zrealizowany program „Żyj zdrowo bez używek”. W akcji uczestniczyło aktywnie sześćdziesiąt dziewcząt oraz duża grupa młodzieży gimnazjalnej z całego województwa podlaskiego (łączna liczba około 100 osób). Były prowadzone zajęcia o szerokim spektrum integracji młodzieży w ramach profilaktyki przeciwko nałogom oraz formy rekreacyjno-sportowe wspomagające aktywny wypoczynek. Przedstawiony program profilaktyczny był realizowany przy wsparciu finansowym GKRPA w Dąbrowie Białostockiej.

W dniach 17-27.07.2012r. w Olecku został zrealizowany program antyalkoholowy w ramach akcji „Żyj zdrowo”, w którym uczestniczyły dziewczęta i chłopcy z ZSS w Dąbrowie Białostockiej. Były prowadzone zajęcia o szerokim spektrum integracji młodzieży województwa podlaskiego w ramach profilaktyki przeciwko nałogom oraz różne formy rekreacyjno-sportowe wspomagające aktywny wypoczynek.

W gimnazjum są prowadzone zajęcia socjoterapeutyczne. Do zajęć zostali zakwalifikowani uczniowie przejawiający trudności wychowawcze, trudności szkolne, z zaburzeniami zachowań. Dzieci te wychowują się w większości w rodzinach dysfunkcyjnych, wiejskich, gdzie występuje problem związany z nadużywaniem alkoholu przez rodziców.

Program ten jest finansowany przez GKRPA w Dąbrowie Białostockiej. Otrzymywane pieniądze są wykorzystywane na: paczki świąteczne (24), słodycze – za aktywny udział w zajęciach, materiały biurowe, gry planszowe, tunel i chusta dydaktyczna, piłki oraz sprzęt i przybory rekreacyjno-sportowe. Zakupione środki dydaktyczne służą do tworzenia zajęć animacyjnych, zabaw integracyjnych, ruchowych oraz działań relaksacyjnych.

Od 2009 roku gimnazjum zostało wytypowane przez Kuratorium Oświaty w Białymstoku do realizacji pilotażowego projektu z zakresu profilaktyki uzależnień pt.: „Szkoła dobrego wyboru”. W ramach projektu przeprowadzono warsztaty dla uczniów klas III na temat „Odpowiedzialność prawna nieletnich” i dla uczniów klas II „Uzależnienie od narkotyków”, „Uzależnienie – jak go uniknąć”.

Ponadto w ramach profilaktyki wychowawczej psycholog szkolny przeprowadził zajęcia psychoedukacyjne w klasach III gimnazjum pt. „Zachowania ryzykowne”.

W ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie psycholog szkolny uczestniczył w szkoleniach z zakresu działania lokalnych zespołów interdyscyplinarnych, a także jest członkiem lokalnego zespołu interdyscyplinarnego z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Oprócz opisanych wyżej elementów profilaktyki realizowanych przez nauczycieli gimnazjum, należy wymienić także te działania, które w sposób pośredni, poprzez stworzenie alternatywy sięgnięcia po używki, chronią dzieci przed tego typu zagrożeniami, jak np. organizacja zabaw tanecznych, ognisk klasowych, organizacja biwaków i kuligów, wyjazdy do Aquaparku, kina i teatru. W ramach realizacji zadania publicznego z budżetu Gminy – zagospodarowanie czasu wolnego z uwzględnieniem profilaktyki uzależnień w szkole odbył się mikołajkowy turniej skoku wzwyż, turniej szachowy oraz jednodniowe i dwudniowe wycieczki rowerowe.

Jak co roku, tak i również w roku 2012r. zajęcia z problematyki uzależnień realizowane były w oparciu o księgozbiór i wideotekę zgromadzoną w bibliotece szkolnej na przykład na godzinach wychowawczych, czy na lekcjach języka polskiego (zajęcia o asertywności). Przeprowadzane były również indywidualne rozmowy z uczniami eksperymentującymi z używkami oraz prowadzono poradnictwo dla rodziców tych uczniów.

W Zespole Szkolno – Przedszkolnym w Różanymstoku jak wynika z analizy dokumentów szkoły, księgi protokołów i dzienników lekcyjnych oraz rozmów z nauczycielami i rodzicami, nie zaobserwowano w w/w szkole wśród uczniów picia alkoholu, palenia papierosów i spożywania narkotyków.

Szkoła systematycznie realizowała zadania wynikające z funkcji wychowawczej i opiekuńczej. W ramach profilaktyki realizowano programy: program wychowawczy i profilaktyczny oraz programy zdrowotne oparte na nowej podstawie programowej. Tematyka dotycząca papierosów, alkoholu i narkotyków była realizowana przez wychowawców na godzinach do dyspozycji wychowawcy klasowego. Wychowawcy realizowali programy: „Nie pal przy mnie proszę”, „Trzymaj formę”, „Znajdź właściwe rozwiązanie”, Akademia Aquafresh”. Na zajęciach uczniowie obejrżeli filmy: „Alkohol droga donikąd”, oraz „Kokaina i amfetamina, a organizm człowieka”. Młodzież gimnazjum uczestniczyła w „Festiwalu bez granic”, „Sportowym Dniu Dziecka” zorganizowanym przez Salezjański Ośrodek Wychowawczy w Różanymstoku oraz brała udział w koncertach Filharmonii Podlaskiej.

W ramach realizacji programu profilaktycznego szkoła starała się zachęcić uczniów do pożytecznego spędzania czasu wolnego bez papierosów, alkoholu i narkotyków oraz pokazania zasad zdrowego stylu życia. W tym celu zorganizowała wycieczki dla uczniów: na basen do Suwałk, na filmy i przedstawienia teatralne do kina Lotos w Dąbrowie Białostockiej, na film do kina i do Fikolandu w Białymstoku, warsztaty oraz wycieczki rowerowe z

wychowawcami po okolicy. Dla młodzieży gimnazjum zorganizowano wyjazdy na filmy do Multikina w Białymstoku oraz Szkołę Przetrwania (podchody, zabawy integracyjne, wspólne posiłki i nocleg w szkole).

Przed wakacjami, feriami oraz na początku roku szkolnego organizowano dla uczniów spotkania z policjantem, w czasie których rozmawiano na temat bezpieczeństwa oraz szkodliwości alkoholu, papierosów i narkotyków.

W ramach zajęć pozalekcyjnych w szkole funkcjonowała świetlica, chór szkolny, oraz koła matematyczne, informatyczne, plastyczne, sportowe. Na zajęciach pozalekcyjnych uczniowie mogli rozwinąć swoje zainteresowania i pożytecznie spędzić czas.

W Szkole Podstawowej w Nierośnie wychowawcy klas na godzinach wychowawczych przeprowadzili lekcje mówiące o problemach związanych z piciem alkoholu, paleniem papierosów, brania narkotyków. Uczniom prezentuje się sposoby spędzania wolnego czasu bez używek takich jak: alkohol, papierosy czy narkotyki. Nauczyciele w sposób aktywny zachęcają dzieci do rozwijania zainteresowań oraz talentów poprzez udział w występach szkolnych, przedstawieniach teatralnych, zajęciach z muzyki i tańca. Na zajęciach nauczyciele wykorzystują różne formy rozbudzania zainteresowań lekturą poprzez czytanie książek, tj. bajek i wierszy, oglądanie ekranizacji lektur szkolnych oraz baśni polskich i ze świata. W związku z powyższymi działaniami uczniowie szkoły czasie ferii zimowych biorą czynny udział w imprezach kulturalnych organizowanych przez Miejski Domu Kultury w Dąbrowie Białostockiej.

W Szkole Podstawowej w Kamiennej Nowej zagadnienia narkomanii i problemów alkoholowych omawiane są z uczniami w ramach godzin dydaktycznych z przyrody i godzin do dyspozycji wychowawcy klas IV-V, szkoła realizuje program profilaktyczny „Alkoholizm, narkomania i nikotyna to choroby społeczne”.

Szkoła Podstawowa w Zwierzyńcu Wielkim przeprowadziła rozgrywki szkolne pod hasłem „Żyj sportowo i antyalkoholowo” w tenisa stołowego, warcaby, piłkarzyki. W rozgrywkach uczestniczyli uczniowie klas IV-VI (42 uczniów). Celem głównym było kształcenie afirmatywnej postawy wobec własnego ciała i zdrowia, w tym profilaktyki antyalkoholowej.

Cele szczegółowe:

1. Zapoznanie młodzieży ze skutkami spożywania napojów alkoholowych w młodym wieku.
2. Kształtowanie umiejętności współdziałania w grupie – drużynie.
3. Wpajanie nawyku dbania o własne zdrowie i formę fizyczną.
4. Wpajanie szacunku dla swojego i czyjś wysiłku oraz jego efektów.
5. Zapoznanie z zasadami "fair play" i stosowania ich w życiu codziennym.
6. Przybliżanie młodzieży podstawowych zasad wybranych dyscyplin sportu.
7. Kształtowanie umiejętności bezpiecznego uprawiania sportu.

Szkolne rozgrywki w tenisa stołowego, warcaby, piłkarzyki rozpoczęły się pogadanką na temat szkodliwości spożywania napojów alkoholowych i problemach osób nadużywających. Omówiono również wpływ uprawiania sportu na zdrowie i rozwój dzieci oraz młodzieży. Uczniowie nauczyli się organizować czas wolny w sposób zdrowy i wesoły. Uświadomili sobie, że często brak pomysłu na wykorzystanie wolnego czasu prowadzi do różnego rodzaju uzależnień.

Przebieg rozgrywek:

1. Rozgrywki zostały przeprowadzone w lutym i marcu.
2. Mecze rozgrywano systemem pucharowym do dwóch przegranych.

3. Rozgrywających wyłoniono w drodze losowania.

Na zakup sprzętu sportowego oraz nagród dla uczestników rozgrywek wykorzystano kwotę 400 złotych.

Uczniów nagrodzono medalami, co sprawiło im ogromną radość i satysfakcję.

Dnia 17 czerwca 2012r. przy Szkole Podstawowej w Zwierzyńcu Wielkim odbył się Festyn pod hasłem: „MAMO, TATO, BAW SIĘ ZE MNĄ!” Organizatorem festynu była SP w Zwierzyńcu Wielkim. Środki finansowe otrzymano od Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dąbrowie Białostockiej w wysokości 2 000,00zł .

W festynie uczestniczyli nauczyciele szkoły oraz jej uczniowie z rodzicami, a także zaproszeni goście (ok. 110 osób).

Główne cele to:

1. Rozbudzenie w dziecku potrzeby ruchu jako antidotum na siedzący tryb życia.
2. Ukazanie atrakcyjnych form spędzania wolnego czasu w gronie rodzinnym bez nałogów.
3. Budowanie więzi rodzinnych i właściwych relacji między rodzicem a dzieckiem poprzez wspólną rodzinną zabawę.
4. Kształcenie afirmatywnej postawy wobec własnego ciała i zdrowia w tym profilaktyki antyalkoholowej.
5. Zapoznanie dzieci ze skutkami spożywania alkoholu w młodym wieku.
6. Inspirowanie dzieci i rodziców do działalności ruchowej poprzez ciekawe i atrakcyjne formy działalności ruchowej.
7. Integracja środowiska lokalnego.

Na wszystkich przybyłych czekała moc atrakcji i dobrej zabawy takich jak: spektakl interaktywny pt. „Niech żyje sport. Bez palenia i bez picia będziesz radość miał z życia”. Inną ciekawą atrakcją festynu rodzinnego była podróż do krainy gier oraz zabaw edukacyjnych i sportowych. Udział rodziców i ich pociech w różnego rodzaju konkurencjach sportowych podkreślił rodzinny charakter imprezy. Goście mogli posilić się kielbaskami pieczonymi przy ognisku, dzieci darmową watą cukrową. Atmosfera wspólnej zabawy wpłynęła na integrację lokalnego środowiska, ukazany został ciekawy sposób spędzania wolnego czasu bez alkoholu, uczestnicy konkurencji sportowych otrzymali nagrody.

W Zespole Szkół im. Gen. Nikodema Sulika w Dąbrowie Białostockiej w minionym roku kalendarzowym 2012 podejmowano następujące działania mające na celu przeciwdziałanie problemom alkoholowym i narkomanii:

- na godzinach wychowawczych przeprowadzano pogadanki dotyczące szkodliwego wpływu narkotyków i alkoholu na organizm człowieka,
- organizowanie zajęć pozalekcyjnych, sportowych, dla młodzieży zaproponowano różne możliwości spędzania wolnego czasu,
- organizowano spotkania z funkcjonariuszami policji, na których poruszano problem odpowiedzialności karnej za posiadanie lub sprzedawanie narkotyków,
- monitorowano miejsca w których młodzież pali papierosy
- propagowano zdrowy styl życia poprzez spotkania ze studentami zdrowia publicznego
- upowszechnianie szkodliwości używek na gazetkach szkolnych,
- nauka postaw asertywnych, radzenia sobie w sytuacjach nacisku grupy, umiejętności interpersonalnych,
- przeszkolenie rady pedagogicznej przez pedagoga, na temat interwencji w przypadku przemocy w rodzinie, wynikające z nadużywania alkoholu przez jednego ze członków rodziny,
- współpraca z instytucjami pomocowymi.

III. Sprawozdanie finansowo – opisowe.

Łączna wysokość środków finansowych uzyskanych przez gminę z tytułu rocznych opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w 2012 roku wyniosła -

173.671 zł . Przedmiotowa kwota została powiększona o 5.382,10 zł , która pozostała na koniec 2011 roku , tym samym łącznie kwota ta wyniosła 179.053,10 zł.

Wysokość środków wykorzystana na realizację gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2012 roku wyniosła **176.041,10 zł**

w tym :

I- na utrzymanie świetlic opiekuńczo- wychowawczych obejmujące wynagrodzenie pracowników świetlic , przelew składki zdrowotnej, podatku dochodowego oraz dożywianie dzieci z 2 świetlic -37.470,00 zł.

II - na wynagrodzenie za pracę w Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wraz z przelewem z tyt. podatku dochodowego przekazano kwotę 4.416,00 zł

III - na realizację zadań wykonywanych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych obejmujących opłaty za opinie biegłych sądowych, koszty sądowe ponoszone w związku ze skierowaniem przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na przymusowe leczenie -1652,38 zł .Ponadto kwotę w wysokości 5000; zł przeznaczono na zakup sprzętu do przeprowadzania szkoleń i prezentacji.

IV -na zadania realizowane przez Miejsko – Gminny Ośrodek Kultury w Dąbrowie Białostockiej przekazano kwotę 26.669,30 zł . Realizowany i dofinansowany w 2012 roku program obejmował m.in.:

-Choinkę integracyjną dla dzieci niepełnosprawnych,

-Imprezę muzyczno-antynarkotykowa p.h. „Muzyczne dialogi zwalczają nałogi”, w tym spektakl „Alkohole, narkotyki nie są lepsze od muzyki” i pogadanka „Powiedz narkotekom nie”,

-Imprezę profilaktyczno-rekreacyjną „Profilaktyczny Dzień Dziecka”,

-Imprezę profilaktyczno-artystyczną „Festiwal młodzieży bez granic”,

-Imprezę profilaktyczno-integracyjną p.h. ”Integracja sposobem na profilaktykę,

-Imprezę profilaktyczno-rekreacyjną „Turniej o Laur Jasionowskiego Wiatraka”,

-Imprezę profilaktyczną „Harcerz jest czysty w myśli , mowie i uczynkach: nie pali tytoniu i nie pije alkoholu”,

-Imprezę profilaktyczno-sportową „Profilaktyczny turniej świąteczny”,

-Imprezę profilaktyczno-sportową „Profilaktyczne Mikołajki”,

V- na imprezy sportowe połączone z programem dotyczącym zdrowego trybu życia i walce z nałogami, promujący życie bez alkoholu i narkotyków przekazana została kwota 19.071,39 zł.

W ramach tego działania zorganizowano m.in. następujące imprezy profilaktyczno-sportowe:

-Impreza profilaktyczno-sportowa pod hasłem „Dziesiąty Dan Trzeźwości”,

-Impreza profilaktyczno-sportowa „Sport i rekreacja alternatywą dla nałogów”,

-Impreza profilaktyczno-sportowa „Sport i rekreacja jako forma spędzenia wolnego czasu oraz alternatywa dla zgubnych skutków nałogów”,

-Impreza profilaktyczno-sportowa „Piłka ręczna alternatywą dla nałogów”,

-Impreza profilaktyczno-sportowa „Sport jako alternatywa dla nałogów”,

-Impreza profilaktyczno-sportowa „Kto w piłkę nożną gra zdrow na sto dwa sport jako alternatywa dla nałogów ”,

-Impreza profilaktyczno-sportowa „Sport uczy tolerancji oraz jest sposobem na zdrowe i mile spędzenie wolnego czasu”,

-„Dąbrowska sztafeta trzeźwości”,

-Impreza profilaktyczno-sportowa „Aktywna jesień alternatywą dla nałogów”,

-Zyj sportowo i antyalkoholowo –program sportowy z elementami profilaktyki.

VI - na kolonie, obozy i wycieczki z programem profilaktycznym w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych przekazano kwotę 29.253,91 zł, realizacja tego zadania objęła zorganizowanie kolonii harcerskich, zimowisk i obozów sportowych oraz dofinansowanie wyjazdów na festiwal imprezy dla dzieci z rodzin dotkniętych problemem alkoholizmu oraz dofinansowanie wycieczek w ramach których realizowano programy profilaktyczne.

VII -na realizację programów profilaktycznych realizowanych przez świetlice, szkoły i przedszkola z terenu gminy Dąbrowa Białostocka, obejmujące spektakle o tematyce walki z narkotykami, promujący zdrowy tryb życia, szkolenia dla nauczycieli, ponadto na zorganizowanie konkursów, wigilii i innych imprez z programem profilaktyki antyalkoholowej, zakup sprzętu dla szkół, świetlic i przedszkola mający na celu zorganizowanie wolnego czasu 21.983,54 zł, w tym :

-dofinansowanie spektakli profilaktycznych „Po drugiej stronie myśli”, „Lawka”, „Retrospekcja”.

-dofinansowanie konkursu plastycznego „Maskotka Euro dla polskiej drużyny narodowej” oraz konkursu na plakat „Jestem kibicem”.

-program antyalkoholowy „Świat bez używek”.

-dofinansowanie 2 spektakli teatralnych o charakterze wychowawczym –profilaktycznym „Trochę cierpliwości Kolezko” i „Rety bomba ! Królowna Filipinka uciekła”.

-Wigilia dla dzieci ze świetlic środowiskowych w Dąbrowie Białostockiej.

-dofinansowanie zajęć socjoterapeutycznych.

-dofinansowanie spektaklu profilaktycznego „Niech żyje sport. Bez palenia i bez picia będziesz radość miał z życia”.

-Impreza „Dni rodziny z elementami profilaktyki”.

-Impreza „Pozegnanie Jesieni”.

-dofinansowanie szkoleń dla nauczycieli pt. „Jak być nauczycielem XXI wieku ? Czyli jak pracować z agresywnym nastolatkiem”.

VIII – na zagospodarowanie czasu wolnego dzieci, młodzieży i dorosłych z uwzględnieniem profilaktyki uzależnień w ramach rozstrzygniętego otwartego konkursu ofert przekazano:

-Uzniowskiemu Klubowi Sportowemu „SPARTAKUS” na realizację projektu „Wolny czas z piłką ręczną” przekazano kwotę 5.000; zł ;

-Ludowemu Klubowi Sportowemu „Dąb” na realizację projektu „Poznaj swój region” przekazano kwotę 11.000; zł ;

-Fundacji GAMA na realizację projektu „Profilaktyka poprzez kulturę i sztukę ” przekazano kwotę 6000; zł ;

-Stowarzyszeniu Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Radość Życia” na realizację projektu „W wolny czas – razem ruszamy w świat” przekazano kwotę 8.000; zł .

IX- na wyposażenie Poradni Uzależnień w Dąbrowie Białostockiej przekazano kwotę 524,58 zł.

Kwota w wysokości 3012,00 zł, która pozostała na koniec 2012 roku została wykorzystana na realizację zadań wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii w 2013 roku.